

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wypełnienie delegacji zawartej w przepisie art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy (Dz. U. z 2018 r. poz. 9). Zgodnie z upoważnieniem ustawowym rozporządzenie określa szczegółowe warunki i sposób wykonania obowiązku mocowego, jego rozliczania i demonstrowania oraz szczegółowe warunki zawierania transakcji na rynku wtórnym, biorąc pod uwagę równoprawne i niedyskryminacyjne traktowanie dostawców mocy, stosowanie poziomu zachęt i kar zapewniających wykonanie obowiązków mocowych, bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych oraz sprawne przeprowadzanie transakcji, a także ograniczenie możliwości manipulacji i nadużywania pozycji rynkowej przez dostawców mocy.

Projekt rozporządzenia określa standard bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych. To właśnie między innymi w oparciu o ten parametr będzie określone zapotrzebowanie na moc w aukcjach mocy (art. 33 ustawy). Określa on liczbę godzin w roku kalendarzowym, w których dopuszcza się wystąpienie braku możliwości zrównoważenia podaży mocy z zapotrzebowaniem na energię odbiorców, powiększonym o wymaganą rezerwę dla bezpiecznej pracy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Wzrost wartości standardu bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych jest odwrotnie proporcjonalny do zapotrzebowania na moc w aukcji mocy, które z kolei ma silny wpływ na roczne koszty rynku mocy. Dlatego należy znaleźć takie optimum standardu bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych, które zapewni akceptowany poziom bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a z drugiej strony nie będzie prowadziło do nadmiernych kosztów rynku mocy i zakupu zbyt dużej ilości mocy. Do wyliczenia standardu bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych (LOLE) wykorzystano wzór:

$$LOLE = \frac{C_{ENTRY}}{VOLL} \text{ [godziny/rok]}$$

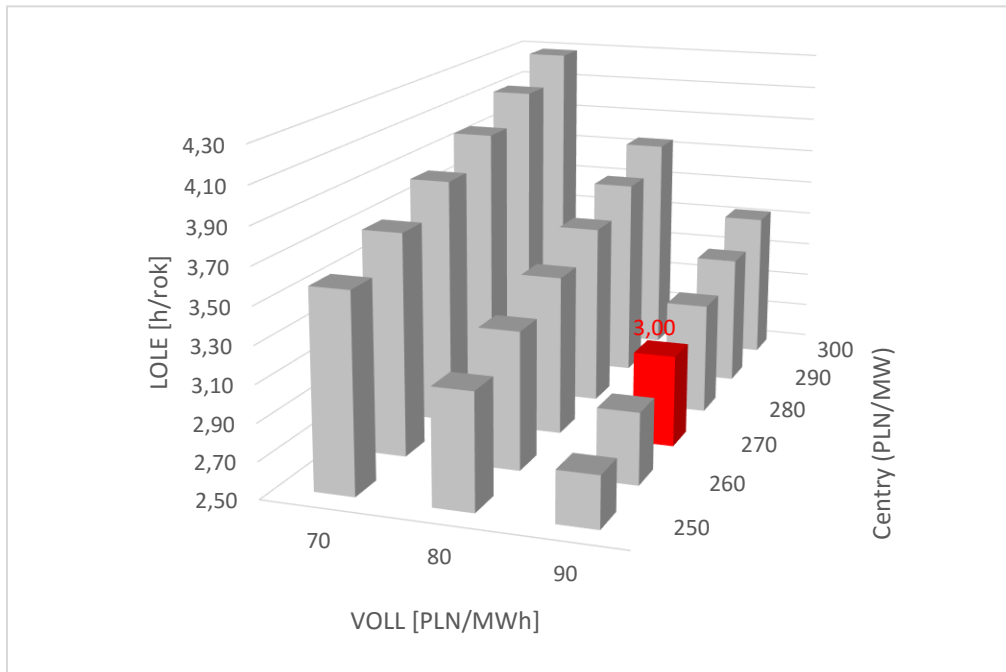
Gdzie poszczególne symbole oznaczają:

C_{ENTRY} – cena wejścia na rynek nowej jednostki wytwórczej [PLN/MW]

$VOLL$ – szacowany koszt niedostarczonej energii elektrycznej dla Polski [PLN/MWh]

Obliczeń dokonano dla kilku wartości C_{ENTRY} z przedziału (250÷300 tys. PLN/MW) oraz $VOLL$ z przedziału (70÷90 tys. PLN/MWh) i wyznaczono standard bezpieczeństwa LOLE dla każdej

możliwej kombinacji w kroku 10 PLN/MW oraz 10 PLN/MWh. Na wykresie poniżej zaprezentowano wyniki.

Jako wartość LOLE wybrano 3 godziny, czyli wartość odpowiadająca cenie wejścia na rynek nowej jednostki wytwórczej 270 tys. PLN/MW oraz wartości VOLL 90 PLN/MWh. Zdecydowano się na wartość mniejszą, niż średnia z rozpatrywanego zbioru (3,47), z uwagi na prognozowane po roku 2020 przez Operatora Sieci Przesyłowej¹ możliwe problemy z bilansem mocy w Polsce. Należy również zauważyć, że wartość 3 godzin jest stosowana na innych rynkach mocy w Europie np. w Wielkiej Brytanii i Francji oraz jest wymieniona w decyzji Komisji Europejskiej z dnia 7 lutego 2018 r. C(2018) 601 final.

Jako minimalną rezerwę zdolności wytwórczych na potrzeby spełnienia standardu bezpieczeństwa dostaw energii do odbiorców końcowych przyjęto 120% mocy netto największej pracującej w polskim systemie elektroenergetycznym jednostki wytwórczej. Przyjęcie takiej wartości spowodowane jest koniecznością zachowania odpowiedniego kryterium bezpieczeństwa pracy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, w przypadku gdy awarii ulegnie jeden z jego elementów tzw. kryterium N-1. Obecnie największą pracującą jednostką wytwórczą w Polsce jest blok nr 11 w elektrowni Kozienice, którego moc netto wynosi 1000 MW.

¹ PSE S.A., Prognoza pokrycia zapotrzebowania szczytowego na moc w latach 2016 - 2035.

Zgodnie z upoważnieniem ustawowym rozporządzenie określa również procedurę ogłaszania okresu zagrożenia oraz przypadki, w których operator może nie ogłaszać okresu zagrożenia, pomimo obniżenia nadwyżki mocy dostępnej w procesach planowania koordynacyjnego dobowego poniżej wartości wymaganej w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej (wymagana rezerwa dla doby $n+1$ w bilansie tworzonym w dobie n wynosi 9%). Jeżeli wartość rezerwy będzie mniejsza od 120% mocy największego bloku wytwórczego w Polsce, lecz wartość wymaganej rezerwy w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej nie będzie niższa, niż 5% operator może nie ogłaszać okresu zagrożenia, jeżeli uzna, że nie ma realnego zagrożenia dla poprawności bilansu mocy w kraju. Operator o takich przypadkach informuje niezwłocznie ministra właściwego do spraw energii oraz Prezesa URE.

Zgodnie z projektem rozporządzenia okres zagrożenia może zostać ogłoszony dla pełnej godziny doby przypadającej w okresie od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy. Operator może ogłosić maksymalnie 15 okresów zagrożenia w ciągu jednej doby dla każdej godziny przypadającej w okresie od 7:00 do 22:00, jeżeli spełnią się przesłanki do ogłoszenia okresu zagrożenia.

Projekt rozporządzenia określa sposób wyznaczania wielkości mocy dostarczonej w wyniku czasowego ograniczenia mocy pobieranej z sieci elektroenergetycznej przez jednostki rynku mocy redukcji zapotrzebowania. Określono, że wielkość mocy dostarczonej w wyniku czasowego ograniczenia mocy pobieranej z sieci elektroenergetycznej przez jednostkę rynku mocy redukcji zapotrzebowania wyznacza się odrębnie dla każdej pełnej godziny ograniczenia, jako różnicę pomiędzy profilem bazowym oraz rzeczywistą wielkością dostaw energii elektrycznej zmierzoną we wszystkich punktach pomiarowo-rozliczeniowych tej jednostki w miejscach połączenia z siecią.

Domyślnym profilem bazowym jest profil historyczny uregulowany w § 11 projektu rozporządzenia. Niemniej wyznaczanie wielkości dostarczanej mocy przez jednostki rynku mocy redukcji zapotrzebowania może odbywać się również w oparciu o metodę profilu planowanego. Aby dostawca mocy mógł skorzystać z tej metody musi złożyć stosowny wniosek do operatora oraz osiągnąć przez okres co najmniej 30 kolejnych dni kalendarzowych odpowiednią poprawność planowania. Zasady ustalania poprawności planowania reguluje § 10 projektu rozporządzenia. W każdej chwili dostawca mocy może zrezygnować ze stosowania metody profilu planowanego i powrócić do metody profilu historycznego. Ponadto projekt rozporządzenia reguluje przypadki, w których dostawca mocy traci prawo stosowania metody profilu planowanego.

W rozporządzeniu określono sposób dokonania demonstracji oraz określono godziny i dni w których ta demonstracja może nastąpić. Dodatkowo ze względu na fakt, że część jednostek rynku mocy będzie jednostkami którymi centralnie dysponuje operator lub które będą świadczyły usługę redukcji zapotrzebowania na rzecz operatora, uregulowania wymaga kwestia demonstracji przez te jednostki. Bez uregulowania tej materii mogłoby dochodzić do sytuacji, w których jednostki rynku mocy nie miałyby możliwości dokonania demonstracji, a tym samym musiałby zwrócić wynagrodzenie za cały kwartał. Taka sytuacja mogłaby wystąpić np. gdy operator w ciągu kwartału nie przywoła do pracy Jednostki Rynku Mocy Centralnie Dysponowanej z mocą określoną w umowy mocowej.

Rozporządzenie określa wymagania w zakresie dopuszczalności prowadzenia obrotu obowiązkami mocowymi i ich realokacji, w tym minimalną wielkość tego obowiązku, która może być przeniesiona. Rozporządzenie przewiduje, że obrót obowiązkami mocowymi i realokacja obowiązków mocowych odbywa się w odniesieniu do pełnych godzin, natomiast minimalna wielkość przenoszonego obowiązku mocowego w ramach rynku wtórnego wynosi 0,001 MW.

W rozporządzeniu określono sposób obliczenia jednostkowej stawki kary za niewykonanie obowiązku mocowego, zgodnie z wzorem w §16. Jednostkowa stawka kary wyrażona będzie w złotych za MW w godzinie i ustalana z dokładnością do jednego grosza. Do obliczeń jednostkowej stawki kary wykorzystywane będą dane publikowane przez Główny Urząd Statystyczny. Jednostkowa stawka kary na przyjętym w projekcie rozporządzenia poziomie będzie gwarantowała wysoką dyspozycyjność jednostek rynku mocy objętych umową mocową, a jednocześnie nie powodowała nadmiernych obciążeń dla dostawców mocy, którzy nie wykonają obowiązku mocowego w jednym okresie zagrożenia. Rozpatrując stawkę kary należy mieć na uwadze rynek wtórny regulowany przepisami rozdziału 7 ustawy o rynku mocy, dzięki któremu dostawca mocy swoimi działaniami może uniknąć kary, nawet gdy fizycznie nie wykona obowiązku mocowego wynikającego z jego umowy mocowej.

Zgodnie z przepisem §17 rozporządzenie wchodzi w życie w dniu następującym po dniu ogłoszenia. Tak krótkie *vacatio legis* jest podyktowane terminami wynikającymi z ustawy o rynku mocy. Zgodnie z art. 94 ust. 3 do 20 czerwca br. operator przedstawia propozycję parametrów aukcji, które odbędą się w IV kwartale 2018 r. Jednym z parametrów jest zapotrzebowanie na moc w aukcji, które będzie wyznaczane między innymi w oparciu o wartość standardu bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych, określaną w projektowanym rozporządzeniu. Aby operator mógł wywiązać się z obowiązku

ustawowego musi znać wartość standardu bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych przed 20 czerwca br., a więc rozporządzenie powinno zostać opublikowane w Dzienniku Ustaw przed 20 czerwca 2018 r. Względy te mają charakter decydujący dla przyjęcia krótszego niż czternastodniowy terminu *vacatio legis*, zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523), który wskazuje, iż w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni. Wcześniejsze wejście w życie przepisów rozporządzenia nie narusza zasady demokratycznego państwa prawnego, ponieważ nie powoduje negatywnych skutków dla obywateli oraz przedsiębiorców.

Projekt rozporządzenia nie podlega notyfikacji w trybie przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 4 i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), z chwilą przekazania do uzgodnień członków Rady Ministrów, projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projektowane rozporządzenie nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucją Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.